

di sit, qualis sit hæc objectio? quam si concesserimus, nihil tamen inferior causa nostra futura sit. Quod rursus dicemus de illa nominum Pontificiorum congerie, de quorum temporibus dubitat Persuasor noster.

ERR-

suscepti Apostolatus officii distinguere neglexerint. Concedimus quidem cum Rufino, aliisque, S. Cletum ordinatum fuisse Episcopum ante Clementem; verum tamen Sanctorum Optati & Augustini, nec non Liberiani Catalogi autoritate freti, existimamus Clementem ipsum Cleto in summi Pontificatus munere gerendo præponendum, quum primus Cleti annus exprimat Consulatu Vespasiani Augusti VIII. & Titi VI. sive Domitiani suscepti VI. postremus vero annus Consulatu ejusdem Domitiani IX. & Rufi I. qui Consulatus incidunt in annos æræ vulgaris LXXVI. & LXXXIII.

Clementis & Cleti temporibus ita dispositis, suos relinquatur locus Pontificatui Anacleto, cujus initium in Catalogo statuitur Domitiano X. & Sabino Consulibus, nimirum anno Christi LXXXIV. finis vero Consulibus eodem Domitiano X. II. & Clemente, hoc est anno Domini XCV. adeoque unusquisque facilius sibi suadebit, Patres similitudine nomi-

num deceptos Cletum cum Anacleto confundisse, & ex duobus distinctis Pontificibus unum, idemque consecisse, quam in ea opinione versari, ut existimet Authorem primæ partis Chronici Liberiani ita illis temporibus proximum, (floruit enim secundo Ecclesiæ seculo sub Pontiano) qui vetustiora monumenta ac publica fortasse Romanæ Ecclesiæ regesta jam a Tertulliano laudata consuluerat, duos ex uno gratis sibi fingere, ac posteris obtrudere voluisse Pontifices, proprioque Marte respectivis designare Consulatus initium & exitum utriusque Pontificatus. Et hæc speciminis loco dicta sufficiant de ratione emendandi tempora priorum Pontificum ex Catalogo Liberiano; eadem enim, Deo dante, singillatim perscrutabimur in edendis ad eundem Catalogum commentariis, in quibus Eusebii, Libri Pontificalis, aliorumque Chronicorum hæc in re autoritatem accurate discutiemus.

PERSUASIO II.

Petrus non potuit Romam venire ante XVIII. annos a passione Domini; nam cum fieret Concilium Hierosolymitanum Act. 15. adhuc erat Petrus in Judæa; factum est autem illud Concilium anno XVIII. a passione Domini, ut colligit B. Hieronymus in cap. 2. ad Galat. Nam Paulus post annos tres a conversione sua venit in Hierusalem videre Petrum, Galat. I. Deinde post annos XIV. rediit in Hierusalem ad Concilium, Galat. 2. quibus si addas unum annum, qui fluxit a passione Domini, usque ad conversionem Pauli, sient anni 18. Adde quod Petrus dicitur fuisse quinque annis in Judæa, deinde septem annis Antiochiæ, tum multis annis aliis in Ponto, Galatia, Cappadocia, Asia, & Bythinia. Nec enim uno die poterat tot locis prædicare. Itaque ut minimum XVIII. anni fluxerunt, antequam Romam Petrus venire posset. Præterea si ante annum XVIII. Petrus Romam venisset, venisset certe anno secundo Claudii, ut nos supra diximus: & id fieri non potest, tum quia illo anno nondum S. Petrus ex vinculis liberatus fuerat, in quæ illum conjecerat Herodes. Contigit enim ea liberatio anno tertio Claudii, ut ex Luca Actor. 12. & ex Josepho lib. 19. Antiquit. cap. 7. colligitur, tum etiam quia mandaverat Christus Apostolis, ut ex Hierusalem ante annos XII. non recederent, ut ex Thrasea Martyre refert Eusebius l. 5. hist. cap. 18. Incidit autem annus XII. a Christi resurrectione in annum III. Claudii. Non igitur anno secun-

„ do Claudii Petrus Romam venit; sed post an-
 „ num IX. qui erat XVIII. a passione Domini. Di-
 „ citur autem Petrus sedisse Romæ annis viginti-
 „ quinque a Damaso, Eusebio, Hieronymo, &
 „ aliis; supervixit ergo usque ad annum XLIII. a
 „ passione Domini: sed tunc jam obierat Nero,
 „ imo etiam Galba, Otho, Vitellius, & impera-
 „ bat Vespasianus. Igitur tempore Vespasiani obiit
 „ Petrus. Sed Vespasianus fuit mitissimus Impe-
 „ rator, nec ullos Christianos Romæ occidit, ut
 „ omnes testantur. Vide Tertullianum cap. 5. Apo-
 „ logetici, & Augustinum lib. de Civitate Dei 3.
 „ cap. 31. Eusebium, Sulpitium, Orosium, &
 „ ceteros omnes historicos. Petrus igitur alibi
 „ obiit, quam Romæ.

DISSUASIO.

Quod vero ad secundam Persuasionem atti-
 net, etsi satisfacere poterant quæ diximus,
 rursus tamen quædam repetere non grava-
 bimur. Ita a nobis digesta sunt Petri tempora, ut
 septem annis dixerimus in Judæa stetit, deinceps
 profectum Antiochiam, sumptaque Sacerdotii Se-
 de, eas circuisse regiones, quas & ipse & Hierony-
 mus enumerant: Undecimo demum anno Hiero-
 solymam profectum, & inde a fuga carceris Ro-
 mam pervenisse anno secundo Claudii; quo fit ut
 annis circiter quinque moram traxerit Antiochiæ.
 Quod vero Platina ait de septennio, sibi met di-
 lucide contrarius est; idem enim secundo Claudii
 anno Romam profectum scribit. Nec quispiam
 gravis author, quem hætenus legerim septennium
 illud approbat. Hieronymus certe & Eusebius non de-

definito tempore, quo ibi moram traxerit, Antio-
 chia Romam profectum scribunt. Mirifica deinde
 sequitur Persuasoris hujus argumentatio: *quoniam,*
 inquit, *anno duodevigesimo a Christi morte Hieroso-*
lymiserat Petrus, patet illum non antea Romam po-
tuisse proficisci. At verò istud non dicit Hierony-
 mus, qui & secundo Claudii anno Romam profe-
 ctum, & Hierosolymis duodevigesimo a Christi
 morte fuisse scribit, ut nisi impudenter dicere ve-
 limus Hieronymum sibi met contrarium, necesse
 sit confiteri Roma Hierosolymas revertisse. Quod
 nos tunc accidisse dicimus, cum ab Urbe expulsi
 fuere Judæi. Liberrima autem sunt nobis tempora
 de Petro judicandi ab octavodecimo anno a Christi
 morte ad septimum & trigesimum. Nec enim ulla
 in Actis Apostolorum Petri mentio fit post id tem-
 pus, in quo quæstio incidit de circumcissione (a).
 Quod vero legimus, Petrum Romanum Pontifi-
 cem annis viginti quinque fuisse, miror quid in
 mentem venerit Persuasori opinari consequens esse
 illum eo intervallo non alio in loco quam Romæ
 moram trahere potuisse. Quasi minus futurus fue-
 rit Romanus Pontifex, si quod Paulo contigit, cu-
 ra omnium Ecclesiarum sollicitaretur. At vero as-
 siduum non fuisse Romæ, Hieronymus quoque,
 quod paulo ante diximus, testatur, ubi secundo
 Claudii anno Romam profectum dicit, & Cathedram
 annis viginti quinque tenuisse. Rursus autem
 in epistolam ad Galatas quæstionem illam de circum-
 cissione, & congressum Petri & Pauli Hierosolymis
 reiicit in annum duodevigesimum a Christi morte,
 septimum scilicet ab eo, quo primum Romam

F 4

per-

(a) Vide hujus operis li- seqq. nostrasque ad ea loca
 brum primum pag. 30. 36. & adnotationes.

pervenerat. Nihil igitur obstant sacrae litterae, quin dicamus & secundo Claudii anno Romam profectum, & postremo Neronis, qui fuit ab illo quintus & vigesimus actum in crucem fuisse (30).

PER-

(30) Anno Neronis postremo hoc est Imperii XIV. D. Petrum martyrii palmam obtinuisse Eusebii Chronographiam sequutus, putavit Cortesius noster, at quo jure ita senserit obscurum est. Annus Neronis XIV. incipit a die 13. Octobris anni 67. aerae vulgaris Consulibus L. Fontejo Capitone & C. Julio Rufo; & definit die 9. mensis Junii aerae vulg. 68. C. Silio Italico, & M. Galerio Trachalo Turpiliano Coss. qua die sibi necem conscivit Nero. Quum itaque ex perpetua Romanae Ecclesiae traditione, ex omnibus tum editis tum MSS. Kalendaris & martyrologiis, ex omnibus tum antiquis tum recentioribus Patribus, constet Petrum Apostolum die 29. mensis Junii passum esse sub Nerone, illud quoque fateamur oportet, nequaquam 14. Neroniani imperii anno SS. Apostolorum martyrium evenire potuisse, ut perperam scripsit Eusebius: quem Petavius, annum Neronis primum a Kal. Januariis a Graeco historico numeratum esse docens, violenta nimis in Romana historia interpretatione, frustra

a tanto errore vindicare conatus est, quod optime animadvertit Ricciolius Chron. Refor. tom. 1. lib. 9. cap. 2.

Hunc Eusebii & Cortesii nostri errorem probe sentiens eminentissimus Annalium Ecclesiasticorum parens Baronius, Petrum martyrium subivisse Neronis anno 13. cadente & vulgaris aerae 67. existimavit. At Baronium quoque deceptum fuisse recentiores critici ex eo praecipue probant, quod Nero mense Junio anni 13. Imperii sui haud Romae erat, sed in Achaja. Ex Dione enim discimus, Neronem in Graeciam navigasse Telesino & Paulino Coss. anno scilicet Aerae vulgaris 66. cum Tiridatem Neapoli exceptum Romam duxerit, ac solemniter pompa donatum diademate, Armeniae regem pronunciaverit. Itineris causa fuit, ut in Elide Olympiadem CCXI. celebraret. Porro cum Judaei rebellantes, variis cladibus & praesertim VI. Idus Novembris an. 66 Romanos afficerent, jam Graecas urbes Imperator ille citharoedus peragrabat; constat enim ex Josepho, quod Cestius Gallus Syriae

PERSUASIO III.

„ **D** Enique, quod ne nono quidem ejusdem Imperii Claudii anno, illuc venire potuisset Petrus, Tranquillus in Claudio est auctor, qui Christianos tunc temporis Roma fuisse pullos scribit: = Claudius, inquit, Judaeos, impulsore Chresto a ffiduetumultuantes, Roma expulit = .
Ubi

Syriae Praeses, post hanc cladem, Saulum aliosque nobiles Judaeos in Achajam ad eum misit Legatos. Annum autem integrum Neronem in Achaja consumpsisse festis celebrandis victoriarum ergo, refert idem Dio historicus paullo supra laudatus, certoque scimus ineptissimi Imperatoris ex eadem Achaja reditum nullatenus statui posse ante Autumnum anni 67. Quum enim jam esset autumnus ejusdem anni, adhuc in Graecia commorabatur in Isthmo perfodiendo occupatus, nam 8. mensis Gorpiae die, sub initium scilicet septembris anni 67. Vespasianus ad eum sex Judaeorum millia validissimos juvenes *eis τὸν Ἰσθμὸν* transmisit, Josepho teste lib. 3. de bello Judaico cap. 10. quod apprimè convenit cum Dione, qui ad immane illud opus magnam hominum multitudinem etiam ex externis accersitam fuisse testatur. Nemini igitur dubium

est, quin in alium annum Petri martyrium reiciendum sit, et si recentiores critici minime in eo assignando conveniant, quum Elias Dupinius doctor Sorbonicus, & Guilielmus Cave Anglus anno Neronis decimo Aerae vulg. 64. Pagius & Bollandus anno Neronis undecimo exeunte aerae vulgaris 65. Tillemontius demum, quem sequitur cl. Fogginius in suis exercitationibus, Neronis duodecimo anno exeunte, aerae autem vulgaris 66. ponant.

Verum quod ad Dupinii & Cavæi sententiam spectat, animadvertendum Neronem in Christianos favere non coepisse, nisi post incendium Romae, quod mense Julio accidit anno aerae vulgaris 64. scilicet post 29. Junii diem, qua Apostolos passos esse dubitare non licet. Nam Tacitus lib. xv. Annalium cap. 9. de tempore incendii hæc habet. *Fuerunt, qui adnotarent XIII. Kal. Se.*

„ Ubi Orosius addubitat, utrum contra Christum
 „ tumultuantes Judæos coerceri & comprimi jus-
 „ ferit, an etiam Christianos simul velut cognatæ
 „ religionis homines voluerit expelli. Qui profe-
 „ cto, si vel historiam rerum gestarum ab Apo-
 „ stolis, vel saltem Paulinas legisset epistolas, non
 „ ambigeret Christianos Judæorum impietate &
 „ ver-

Sextiles principium incendii hujus ortum, quo & Senones captam urbem inflammaverunt. Quam autem idem Tacitus capite sequenti narraverit, quæ Nero ad restaurandam urbem & cives solandos, ut se tanti incendii crimine purgaret, sumptuose egit, ita concludit. Sed non ope humana, non largitionibus principis, aut Deum placamentis accedebat infamia, quin jussu, incendium crederetur; ergo abolendo rumori Nero subdidit reos, & quasi-similis penis affecit, quos per flagitia invisos, vulgus Christianos appellabat. Non video profecto quidnam afferri possit, quo tam valido occurratur argumento, nisi forte Taciti assertum in dubium revocare quis velit, ex eo quod Svetonius, quamvis & ipse urbem Romam a Nerone incensam, & persecutionem in Christianos excitam narret, nequitiam tamen hinc illam derivatam esse tradiderit, sicuti nec Eusebii Chronicon & Hieronymi,

& Orosius & Auctor de mortibus Persecutorum, qui ad effectatam potius Neronis impietatem in Deum, quod in Christianos sævitum fuerit, clare referunt. At quis non videt, Svetonium ceterosque, quod Tacitus asserit haud inficiari, sed tantum silere, neque recentiores scriptores, quod ad ceteros attinet, in his quæ ad populi Romani res spectant cum Tacito comparandos, cui, si fabellam scripsisset, innumeris fere testes mendacium exprobrassent. Sed demus, confictam Neronianæ persecutionis causam attulisse Tacitum; ecquis hoc saltem non concedet, non ante urbis Romæ incendium in Christianos sævire cœptum, fuerit nec ne incendium ipsum illius causa? Nemo enim suadere sibi poterit, diligentissimum Annalium scriptorem Tacitum tam crasso errore peccasse, adeoque antequam Roma a Nerone incensa fuerit, Neronianam incœpisse persecutionem; quin etiam ut

in-

„ versutia Casarem ac populum Romanum ad vin-
 „ distam excitante, una cum iisdem Roma pulsos
 „ fuisse. Quippe vel Apostolo ad Romanos in epi-
 „ stola id testante; inter alios namque Christia-
 „ nos, quos salvere jusserat; = salutate (inquit) Pri-
 „ scillam & Aquilam adjutores meos in Christo
 „ Jesu, qui pro anima mea suas cervices suppo-
 „ sue-

incendii illius crimen a se declinaret, in Christianos illud vertisse, & hinc eos exterminandi occasionem ab iniquissimo Imperatore ambabus ulnis amplexam, affirmare non dubitamus ex Tacito, cui Sulpitius Severus quarti Ecclesiæ seculi auctor gravissimus lib. 2. *sacra historia* apprime consentit.

Restat igitur, ut SS. Petri & Pauli martyrium aut ad annum æræ vulg. 65. cum Pagio, aut ad annum sequentem 66. cum Tillemontio referamus. Etsi autem utriusque anni mense Junio Romæ Neronem degisse constet, duplici tamen ratione prior epocha posteriori præferenda esse videtur. Prima ratio desumitur ex auctoritate vetustissimi Catalogi Liberiani, (cui potissimum standum esse in primorum Pontificum Chronologia contenda atque emendanda, vidimus superius pag. 77. & seq.) in quo sic legitur. *Petrus annis viginti quinque, mense uno, diebus ne-*

ven. Fuit temporibus Tiberii Casaris, & Caii, & Tiberii Claudii & Neronis a Consulatu Vinicii & Longini, usque Nervæ & Veri. Passus autem cum Paulo die tertio Kal. Julias, Consulibus SS. Imperante Nerone. Cum autem Consulatus Nervæ & Veri nusquam reperitur, necessario legendum Nervæ & Vestini, qui Consulatus in annum 65. æræ vulgaris incidit, non Neronis, & Veteris, ut omnino legi debere existimat vir cl. F. Fogginius exercitatione xvi. qui præterea notam illam compendiariam Consulibus SS. hoc est supra scriptis, interpretatur pro Consulatu sequenti Saturnini & Scipionis, a quibus idem Catalogus auspiciatur Episcopatum Lini. Quis enim sibi persuadeat Liberiani Catalogi auctorem tam crasso anachronismi errore peccasse, ut Petri mortem constituat anno vulgaris æræ quinquagesimo quinto, in quem Neronis & Veteris incidit Consulatus? Ad hæc etsi

„ fuerunt = ; quos sane , nisi Christianos Apostolos
 „ novisset , in catalogo salutandorum Christi fide-
 „ lium , neququam reposuisset : Attamen quo mo-
 „ do Judæus genere Aquila ille fuerat , quamvis in
 „ Christum una cum conjugē crediderit , nihilo-
 „ minus hunc tamen Lucas in Actibus Judæum
 „ Ponticum nominat in hæc verba . = Post hæc
 „ (in-

etſi in Catalogi textu *Neronis*
 & *Veteris* Consulū nomina
 retinere velimus , non tamen
 propterea illa *Nervæ* & *Vestini*
 prorsus abiicienda sunt . Si
 enim legamus : *Fuit tempo-*
ribus Tiberii Cæsaris , &c. a
Consulatu Vinicii & Longini
usque Neronis & Veteris , usque
Nervæ & Vestini , prout legen-
 dum putat doctissimus Cardi-
 nalis Ursius in secundo histo-
 riæ Eccl. libro , facile intelli-
 gemus ad duas veluti epochas
 annorum xxv. Pontificatus D.
 Petri respicere voluisse au-
 thorem Catalogi , quarum prima
 incipiens a Passione Domini
 hoc est a Consulatu duorum
 Geminorum an. ær. vulg. xxix.
 desinit in Consulatum *Neronis*
 & *Veteris* æræ vulg. lv. Altera
 vero initium ducens ab an. æræ
 comm. xl. C. Caligulæ iv. sive
 postremo , quo D. Petrus An-
 tiochenam Cathedram Evodio
 reliquit , desinit in Consulatu-
 tum *Nervæ* & *Vestini* anno
 æræ communis lxxv. gestum ,
 quo *Neronis* jussu una cum

Coapostolo Paulo martyrio co-
 ronatus est . Præterea Tacitus
 lib. 16. Annalium loquens de
 iis , quæ *Nervæ* & *Vestino* Coss.
 gesta sunt , sic narrationem
 concludit . *Tot facinoribus sæ-*
dum annum , etiam Dii tempe-
statibus & morbis insignivere .
Vastata Campania turbine ven-
torum , qui villas , arbusa ,
fruges passim disjecit , pertu-
litque violentiam ad vicina Ur-
bis , in qua omnium mortalium
genus vis pestilentis depopula-
batur , nulla celi intemperie ,
quæ occurreret oculis . Svetonius
 autem in vita *Neronis* , post-
 quam incendium Urbis ab
 impio Imperatore factum nar-
 rasset ; accesserunt , inquit ,
 tantis ex principe malis probris-
 que quedam fortuita ; pestilen-
 tia unius autumnus , qua tri-
 ginta funerum millia in ra-
 tione *Libitina* venerunt : *Clades*
Britannica &c. Hinc *Paulus*
Orosius Hist. lib. 7. cap. 3.
 hæc scribit . *Primus* (scilicet
Nero) *Romæ* Christianos sup-
 plicii & mortibus affectis , &
 per

„ (inquit) egressus ab Athenis Paulus , venit Co-
 „ rinthum , & inveniens quemdam Judæum nomine
 „ Aquilam Ponticum genere , qui nuper venerat
 „ ab Italia , & Priscillam uxorem ejus , eo quod
 „ præcepisset Claudius discedere omnes Judæos a
 „ Roma , accessit ad eos , & quia ejusdem erat ar-
 „ tis , manebat apud eos & operabatur = . Et nequis
 „ dubitet Christianos eos fuisse , addit Lucas in cal-
 „ ce capitis duodevigesimi dicens : = Judæus quidam
 „ Apollo nomine , Alexandrinus genere , vir elo-
 „ quens , devenit Ephesum , potens in scriptu-
 „ ris , hic erat doctus viam Domini & fervens spi-
 „ ritu loquebatur , & docebat diligenter ea , quæ
 „ sunt Jesu , sciens tantum baptisma Joannis , quem
 „ cum audisset Priscilla & Aquila assumpserunt
 „ eum , & diligentius exposuerunt ei viam Do-
 „ mini = . Hæc Lucas ad verbum , & totum hoc ca-
 „ put declarat Priscillam & Aquilam Christianos
 „ ex Judæis factos , Roma una cum aliis expulsos
 „ fuisse . Quod iterum docent *Paulinæ* litteræ , quas
 „ novissime jam ubi tempus resolutionis suæ pro-
 „ pinquaverat , ad unice dilectum discipulum *Ti-*
 „ motheum suum miserat ; = saluta , inquit , Priscil-
 „ lam

per omnes Provincias pari per-
 secutione excruciarī imperavit ,
 ipsumque nomen extirpare co-
 natus , Beatissimos Christi Apo-
 stolos , Petrum Cruce , Pau-
 lum gladio occidit . Mox acer-
 vatim miseram civitatem obor-
 ta undique clades oppressere .
 Nam subsequente autumno tan-
 ta Urbi pestilentia incubuit , ut
 triginta millia funerum in ra-
 tione *Libitina* venirent . Quum

itaque , *Orosio* teste , effusum
 Apostolorum sanguinem dira
 ulta fuerit lues , & pessimam
 quidem pestilentiam grassatam
 fuisse , Svetonius post Urbis
 incendium ; Tacitus vero *Ner-*
væ & *Vestino* Coss. hoc est an-
 no Christi lxxv. doceant ; clare
 sequitur Principum Apostolo-
 rum martyrium ad eundem
 annum lxxv. esse referendum .

„ iam & Aquilam =. Unde non solum Christianos,
 „ sed sincerissimos quoque Christianos eos fuisse
 „ constat, ut pote quos Apostolus data modo oc-
 „ casione nunquam non salutabat. Nihil hic mi-
 „ ror, quod Stapulensis tam in hac ad Timotheum,
 „ quam ad Romanos Epistola innovat, verba apo-
 „ stolica ad hunc modum exponens: salutat vos
 „ Priscilla, & Acyla, vel Prisca, & Acyla. Ori-
 „ ginem, Chrysostomum, Ambrosium, & tot
 „ doctissimos alios interpretes, imo & veterem
 „ ipsam traductionem, cui in hac parte Erasmus
 „ nihil derogat, hic sequi malo, Quid restat igi-
 „ tur aliud dicere, quam Petrum ad nonum usque
 „ Claudii annum Romam non venisse? Qui enim
 „ illac venire tunc potuerit, cum ceteri omnes
 „ cum Judæi, tum Christiani inde pellerentur, eos-
 „ que in tantum stomacharetur Roma; qui si post-
 „ hac Romam aliquando venerit, ac xxv. illic
 „ delituerit annis, Vespasiano ejus imputaretur
 „ martyrium. Quod de benignissimo erga omnes
 „ principe, credere nefas est, & nemo est om-
 „ nium, qui hoc affirmare audeat „.

DISSUASIO.

Quod de exturbatione Judæorum ab urbe Ro-
 ma scribunt Lucas & Tranquillus, nequa-
 quam de christianis intelligi debere, manife-
 stis ut opinor argumentis ostendimus (p. 34. & seq.)
 quandoquidem ut Tertullianus ceterique testantur,
 primus Nero Christianos pœnis affici jussit, & tunc
 denique per tempora illius calamitatis meminerunt
 Christianorum Tacitus, Dion, & Tranquillus,
 cum ante nulla apud ipsos gentis nostræ mentio sit.

Pe-

Petrus vero, Priscilla, & Aquila & quotquot gen-
 te erant Judæi Roma coacti sunt discedere. At si
 edicto Claudii utrique comprehensi essent, pote-
 rat quidem Tranquillus, vel certe Lucas ut Judæos,
 sic & Christianos nominare. Quod vero Persuasor
 ait de Aquila & Acyla, miror hominem non vi-
 disse, quod opinor omnibus & lippis notum & ton-
 soribus est, ut Flacci utar verbis, nihil illa inter se
 differre, & alterum latinum, alterum Græcum
 esse. Cum enim secundo nominis Aquilæ careant
 græci elemento, similem effectum speciemque esse
 scribit Fabius ejus, quod secundum est in nomine
 Acyla. Quare quod nos dicimus *Quintum*, illi
κὼντρον, Varrone quoque id attestante initio *lib.*
quinti de lingua latina; ut patet apud Josephum de
Cyrino, qui *Quirinus* est apud Latinos, licet apud
 Lucam *Cyreneus* legatur, & apud Paulum in *κὼναρτα*
 qui est quartus.

PERSUASIO IV.

Pergamus jam eo ordine ostendere, ne ad
 „ vigesimum quidem annum post Christi pas-
 „ sionem, vel in cœlum Ascensionem, Petrum
 „ Romam venire potuisse. Quod ex verbis Apo-
 „ stoli, a suspicione apud Galatas sese purgantis
 „ clarissimum est: Dicit enim in ea quam ad Galatas
 „ dedit epistola, non a quoquam hominum, sed
 „ solo Christi munere, Evangelicum ministerium sibi
 „ contigisse, & quod dixerat, ne cuiquam videre-
 „ tur falsum, probat, inquit, post miraculo-
 „ sam suam ad fidem Christi conversionem, non
 „ in Hierusalem ad Apostolos esse profectum, sed
 „ protinus in Arabiam abiisse, tandem iterato Da-
 „ „ ma